

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.I.], 1570

VD16 W 1048

Homilia CXXIIII. Et pontifex, cùm assurrexisset in medium, interrogauit Iesum, dicens: Non respondes quicquam? quid isti aduersus te testifica[n]tur? Ipse uerò silebat, & nihil respondit. Rursum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

arioris & proditum am-
ipſi poſte abuſe expeſi-
ſi aliquo iure fortem maſtio-
nam eſſe oculum, quod ſe-
i dicitur; quod in propterea
gentium philofophi, qua-
tempore, nec illam preputio-
rum vnum & alterū padi-
rum teſtimonia. Non po-
go diſſoluam templum, ne
ſificabo. Aquila etiā in
dixerat, unde ipſi occaſionem
probaret, ſe templi & ex-
iſcens: Deſtrui timor me-
bat, quod ipſum ſacerdotem u-
ni, recordari juuēt, quia
go hoc teſtimonio mu-
rō tuo diſpergo. Deutero-
bus factum. Terni, quam
ruinam minuſus. Si-
ni hoſtem eſſe conuicet; po-
is ſpem in uno templuſu
ſicuti ex ipſi patet, quod in
ario, & qui nam falso in-
gunt, que nec viuenteri ipſi, ne
ut ipſi que fida & dilecta
eſt enim ratio eſt, propter qua-
i uidelicij ſuſtinetur, diſpergo
infirmitate, ita idem illi graue
cipias (inquit) rumen tuum
ad malofaciendum, ne reſpo-
ſ. Et alibi panam granum
trem ſuū faciunt, geni-
ui, ut reliquid andua &
in parcer oculus tuuogram
edem propa. Sed & idem
idem non uno loco diſpergo
ipſum diſpergo. In ſequen-
tia ac ſcelerati, qui conuicti
anno accuſatore falso, uide-
uiter punire Deum ipſi, con-
nim mendacium omnes per-
ito mendax ſiuſtia mendacio-
grauia peccant mendacio-
afferunt. Terriū in ipſi Deu-
iudicia violant, & in leuia infor-

niſitiam crudeliter & ſubdolè exercent. Denique communem ſalutem quantum in iphis ſeuer-
ans & diſpiciens, quando conſtat, abſi iudiciorum ſancta administratione nullam rem publicam diu-
onſiſtere poſſe. Achab certè, cum multa eius ſcelera tulifer Deus, mox cum omni ſuā domo extincitus Reg. 12.
ſe, ut primum Naboth Iezreelite falſis teſtibus et iniquo iudicio oppreſſe. Horum ergo memorie
ne magiſtratuſ, nec temere quoſuſ ad diſcretum teſtimoniū admittant, et que dicuntur probè exa-
minent, ne vanis & peſtilenti hominibus vel patrocinari videantur, vel iſdem animos addant, ne im-
pudentius mentiri auſtine. Cogitent etiam de his diligenter, qui ve teſtimoniū dicant, ſiſuntur, ne vel
negligentius multa diſimulando, vel ex prao affectu mala peruerendo, aut addendo, aut omitten-
do in Deum ſimil & tandem crudeles ſuſſceleris pœnas exoluant, &c.

Obſeruabis præterea, Chriftum eum templi deſtructorem & cultus diuini publicum hoſtem, ab ipſi Chriftus cen-
accuſari, qui & templum vna cum cultu exerno iam pride ſua auaritia & ambitione violauerant, templi hoſtem
& in vna Dei templo impii ſuī traditionibus, & tyramide crudelissima graſſabauerunt. Solent
idem etiam bodie falſi antiſiftes, & quoquoſ horum partes euentur. Qui enim iamduum ſacra omni-
a prophanauerunt, Dei verbum corrupuerunt, fidem Christianam adulterarent, & diſciplinam ec-
clie, aſſiſtiam miris modis euerterunt, nec adhuc in ſanctos Dei culores inſaniare deſiunt: nos interim
accuſant, & per nos ecclie diſſipari, ſacramenta pollui, doctriṇam corrumpi, fidem euerſi, & di-
ſequuntur omnem labefactari, deniq; Diuos horribiliter contemni & conculari vociferantur; nec
altiam ſua accuſationis cauſam habent, quām quod ſacerdorum nundinationem, & imagines templis
eſtiamue, ſacramentorum uſum ad prima iſtitutionis regulam iſtituimus, & doctriṇam Chrifti
conſtanter retinemus, quam ſanguine ſuo Diuolum conſtrmarunt. Sed non mouere nos debet eius
modi clamores. Vixit enim & regnat adhuc Chriftus Ieſus, qui ſuorum innocentiam afferet. Ipsi de-
berunt benedictio, honor, gloria & potestas in eternum. Amen.

Et Pontifex, cum auſſurexifet in medium, interrogauit Ieſum, dicens: Non respondes quicquam quid iſti aduersus te teſtificatur? Ipſe uero ſilebat, & nihil reſpondit. Rurſum Pontifex interrogauit eum, & dicit ei: Tu es ille Chriftus filius benedicti? Ieſus autem dixit: Ego ſum: & uidebitis filium hominum ſedentem à dextra uirtutis, & ueniē-
tum cum nubibus celi. Pontifex uero diſruptis uelibus ſuī dixit: Quid adhuc opus habemus teſtibus? Auditis blaſphemiam; quid uo-
bis uideatur? Illi uero omnes contra eum diſcarunt, eum esse reum mor-
tis. Et cooperant quidam conſpicerent in eum, & obſegere faciem eius,
& colaphos eiſiſtigere, ac diceret ei: Vaticinare: & bacillorum iſtibus
eum cædebat.

Quamuis ipſi probè intelligant, ſalutem omnē in uno Ieſu Chriſto contineri, nec aliā eſſe huia Argumentum
conſequende ratione quām fidem qua & Chriſtu apprehendimus, & ipſi infirmitur, ut tam & uſus preſen-
tis loci.
ipſius quām meriti & donorum eius ſuimus conforſtes; plurimum tamen offendit caro, quando fidem
hanc fidem, doctriṇam à pleriq; reprobari, eiusq; profeffores odii & perſecutionibus perpetuū obno-
xiſſoſ eſſe viuenteri. Cui ſcandalū ut medeatū Deus, non modo per verbum ſuūm consolationes adhia-
bet, verum etiam ſliſſu exemplum proponit, ut cum illum eandem nobis ſum ſortem ſuſtinuisse audi-
mus, non mirum aut inſolenz videatur, hac nobis accidere. Ne enim temere ab illo dictum eſt: Non Matth. 10.
¶ diſcipulus ſupra preeceptorē, neq; ſeruus ſupra dominum ſuum. Si me perſecuti ſunt, & uos per 10an. 15.
ſequentur: ſi sermones meū ſeruauerunt, & uerbum ſeruabunt. Cum primis verbi huc facit pree-
ſens locus, quo ut Chriſtus ab adiſcantibus, id eſt, à doctriñe & religioni, preeſidiibus adeoq; publica-
tius Conciliū authoritate damnatus ſi, narratur. Vbi multa concurront, que nos hoſtium Verita-
tis mores, conſilia et artes agnoscere docent, ſimulq; admonent, ut iuxta Chriſti exemplum veritatis
& fidei confeſſionem illibatam & ſynceram tenere debeamus.

Christus tacet. **P**rimò autem huc ipso proponitur, quid nimurum fecerit, quando se testibus falsis premiatur. dum falsis testi- **E**t quidem tacuisse dicitur, nec id sine graui & iusta ratione. Primò enim sciebat, locum defensionis nullum superesse apud eos, qui obstinatis animis in mortem ipsius coniurauerant. Deinde testis ei- **t**estimoniorum absurditas & repugnatio, ut ne ipsis sacerdotibus probari posset, & primitus in- **testimoniis non opus habebant.** **P**riuere non ignorabat, hanc esse ipsius horam, a Deo patre constituta, quia mortis sue merito peccatum expiare & sempiternam iustitiam (scilicet Daniel praeceps) reducere deberet. Tacer ergo ne Dei consilio reluctari videatur: & suo exemplo doceat, quid in- **cere conueniat, si quando nos simili dolo & iniquitate ab hostibus iuratis vidamus circumventos,** apud quos dicendo nihil proficitur. Taciti rem Deo commitamus, & solutus mos, quod in ipsis mo- **bene conscius sumus, ita Deus suorum innocentiam nouit, & eandem instar paron fidelissimorum alio-** **arg. ruerunt. Ita David, quando sub Saulo omnia tribulatio sibi infesta erant, ad Deum promul-
26. 35. 45. 58.** **E**t illum sua innocentia vindicem fore agnoscebat, sicut in Psalmis eo tempore conscripsi est vidi- **re. Sis Susanna ab improbus Senioribus circumuentum ad unum Deum conuertebatur, & maxima manu potenti erecta est.** Neque hic terreat, quod non semper manum suam illic Deus extinguit interdum patitur, ut pignostic facinorum ad supplicium rapiantur, quod & Christo & apostolis ac horum seductoribus contingit. Habet enim certas sui consilii rationes, & apud posteritatem patrum bonori consalit, & impiorum mendacia manifestat: sicut prophetarum & apostolorum, deinde me- **tzym quoq; exempla abunde docent.**

Pontifex Christum captiuum adoratur.

At hoc nobis simul Pontifex Caiaphas considerandus venit, qui sancta hac Christi patientia impudentissime abutitur. Surgit in medium, ut vel corporis gestu grauitatem pontificalem simile, & simul Christum noua hac maiestatis ostentatione pervergetur. Deinde illum interrogat: Non respondeas quicquam? quid isti aduersus te testificantur? Quibus verbis & silentiis impingu- **eufat, adeoq; ex eo argumentum petit, ipsum male sibi consicuum non habere quod respondet;** & **hos testes non obscurè commendat. Nam dicitur:** Quid isti aduersus te testificantur? Quia dicerent. Contemni & silentio preterire poterat hominum nullius precij testimonium: Sed cum hoc dicant, quorum magna semper autoritas, & fides nunquam alicui suspecta fuit, non omninoabile quod ab illis dicitur, & hoc cum silentiis abunde testatur, se ista inficiari non posse. Et haec quidem dicit audax et impudens hypocrita, cum testes illos subornatores esse non ignoraret. Sed non solis hominibus ludere videatur, ipsum Deum quoque (quantum in se est) in scenam traxit. Nam adhuc taeniente Christo, illum per Dei nomen coniurans (sicut Matthau annotauit), iuro te per Deum viventem, ut dicas nobis, a tu si Christus, filius Dei? Duo iuris queri fini- **mum, An Christus sit, id est, promissus ille humani generis redemptor, Rex & factus a tu?** **Iudei Messiam Alterum, An Dei filius sit?** Tunc enim vulgo credebant Iudei, Messiam sive Christum Deum filium esse fore, & ideo qui Iesum pro Messia agnoscebant, ea quoque ab illo postulabant, que humanum crediderunt. **E**ssi enim verbi diuinæ doctrina hominum rationibus effet corrupta, nondum tamen omnium animis exciderant prophetarum oracula quæ Nostri diuinam naturam afferunt. Isaia certe illum Deum forem & patrem exterritum nominat. Idem cum de illius afflictionibus et morte vaticinaretur, simul addit: Et generationem eius quae- **rabit? Cui & Micheas consentit, qui cum Messiam Bethleem in nasciturum dixit, maxime paupi-
dich. 5.** **E**t excetus eius à seculo, à diebus aeternitatis. Et cum primis perficiens est Ieremia locu spatiu de- **lata & varicinans, ait: Ecce dies venient, dicit Dominus, ut excitem germen iustum David, regula-
rex, & prudenter rem geret, & faciet iudicium et iustitiam in terra. In diebus eius salubriter lata & Israël habitabit tuus;** & hoc nomen eius, quo vocabunt eum, IESU CHRISTUS iustitia nostra. **L**ipsum Dei nomen essentiale promisso redemptori, qui ex Davidis stirpe nasciturus erat, fermari coepit. Possem & alia huius generis loca adducere, que cum non ignoraret Caiaphas, que fuisse bello coniunxit, ut qui sciret, Iesum non posse Messiam sive Christum dici, nisi simul Deus quis diceret. **V**bi obiter videmus, quantum nostri seculi Iudei à patribus ipsorum degenerarint, & quam fidei Messiae cognitione hallucinentur, quando terrenum modo regem expectant, nec in illo quicquam de- **tinuntur agnoscent. Arguantur item Caiaphæ exemplo Ariani, et qui ipsorum barefim batebantur** cuncti Seruiani canes, qui cum Christi nomine gloriantur, aeternam tamen ipsius Deitatis horritudinem

ndo se refibus falsis pri-
mò enim scribat, scimus tamen
conjurauerant. Divisa tamen
us probari possem, & perinde
ipsius horam ad Deum patrem
affiriam (item Daniel patrem
& suo exemplo docet, quia
in iuratis videmus circumven-
tus, & solent nos quod non
dem instar patrum suorum
infesta erant, ad Deum pro-
alim in tempore coniuncti
Deum converterebant, & manu-
manum suam illuc Deum ven-
erant, quod & Christus do-
citiones, & quod postulatur
tarum & Apostolorum, de-
bet;

phemis oblatrant: Imò ad sal utem non necessarium esse aiunt, vt Christum verum Deum & patrio coeterum esse credamus. Et horum impetas eò intolerabilius censeri debet, quod cum ipsi ecclesiastis nullas ex Antichristi tyrannie eripiant, in aliorum tamen labores subeunt, & hospitibus suis ferè eam gratiam referunt, quid aliorum labore & sanguine constitutas ecclesias perturbant simul hrenascentem Euangelij doctrinam impijs suis disputationibus suspectam & iniuriam reddunt.

Caserum esti questiones illas rectè coniungat Pontifex, longè tamen aliis illi finis est propo-
Caiapha que-
situs, quam ut Messia cognitionem veram inquirat: sed potius quæstione captiua Christum circun-
stio insidiosa.
uenire & ire vere conatur, & ideo Dei quoque nomen frauduleretur adhiber: Si enim se Messiam &
Dei filium esse dixerit, mox blasphemus dicetur, & eo nomine condemnabitur, quod diuinos bono-
res sibi vendicavit. Quod si negat, iam parata est alia questio: Cur ergo docuerit? Cur discipulos sibi
ficerit? Cur Messia promisit munia captarit? Et ita feditorum in republica & ecclesia accusabitur.
Si riteat, impium diuinum nominis contemptorem dicent, & ita quoque ipsum damndi causam
habebunt. Vide ergo in Caiapha cum hypocrisi & impietate incomparabilem astutiam coniun-
ctam esse, que peccates ferè omnibus veritatis contemporibus adesse consueverunt. Sunt enim filii hu-
ius seculi prudentiores filii lucis in generatione sua, nec quicquam illis vulgarius est, quam sub
pietatis & religiosi prætextu veros Dei cultores opprimere. Quod nos in eum finem obferuare de-
bet, ut cautissimus & circunspecti, ne quando fidei confessionem veram nobis suis hisce artibus & im-
posturis eripiant.

Facit hoc Christi exemplum, quo admonemur, quid nos agere conueniat, si in tales incidamus. Christus Caiapha
Supplendus tamen locua hic ex Luca, qui illum Caiapham & sacerdotum improbitatem palam re- phæ respondet.
prehendisse scribit, & dixisse: Si vobis dixero, non credatis: quod si eram interrogator, non respon-
debitis mihi, neque dimittereis. Quibus verbis innuit, se non ignorare, quod ex composto faciant
omnia, ut in iustitiam simulent. Deinde vero ad quæstionem propositam responderet, ac ingenue quod
verum erat faceret. Ego sum, inquit, nimurum Christus ille promissus, & filius Benedicti, id est,
Dei, qui filius ex semetipso bona omnia habet, & eadem pro suo arbitrio dispensat. At quia videbat,
illos ignobilis eius specie offendit, ad futuram gloriam ipsorum relegat, & simul Dei iudicium illis ob
oculos statuit, dicens: Videbitis filium hominis sedentem à dextra virtutis, & venientem cum nu-
ibus cali. Consulito autem verbis vitetur ex veteri scriptura petitur, nō quid insolens & inaudiu-
bucusque videatur. David enim Deum Christum dixisse scribit: Sede à dextra mea, donec po- Psal. 10.
sueris inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Et Daniel de eodem vaticinans, ait: Spectabam in Dan. 7.
visis nocturnis, & ecce veniebas in nubibus celi quidam, cuius filius dominus, qui vñque ad antiquum
dierum peruenie, enī adduxerunt ante illum, Et dominatus es ei traditus, & honor, & regnum,
vt omnes populi, nationes & linguae colant eum, &c. Hac illis in mentem reuocat Christus, ut ali-
quando vices fore intelligent, & verborum sensu est. Nunc quidem vestro iudicio sistor, nec quic-
quam in me præter assumptam filii hominis naturam videre potestis, & ideo insolentius mecum agi-
tis. Sed simul cogitandum erat, Messiam Dei filium esse, cui ab eterno dictum est: Filius meus es
tu, ego hodie te genui, & quid eidem in carne ex Davidis semine assumpta manifestando, iam inde
ab eterno diuinitatis conseruum, dominatus item & regnum aeternum destinatum sit. Quod quia
vos videre non vultis, agendum ego quod res est, vobis edico. Videbitis (inquam) me sedentem
à dextra virtutis, id est, sentieris & reipsa experiemini me verum Deum esse, adeoq; illum ipsum
esse Dei filium, per quem illæ virtutem suam exerceo, & per quem omnia condita sunt atque seruantur.
Nec in hoc tantum seculo me illum esse experiemini, sed olim cum nouissimus ille dies illuxerit, quo
omnem carnem Dei iudicio sisli oportebit, me illum hominis filium esse certetis, quem Daniel ad an-
tiq; dierum vñq; peruenisse, id est, Deo patri coeterum & confubstantiam esse videt. Et tunc
ad meum tribunal sislemi, ut dignas vestris sceleribus penas exoluatis, &c. Huc (inquam) verbo
rum Christi sensus est.

Nos autem ipsius exemplo admonemur, quomodo cum manifestis & iuratis fidei & veritatis vt agendum cum
hosib; agi debeat. Curandum imprimis, ut veritatis confessio nobis salua maneat & integra. Re- hosib; fidei
quirit haec Christus passim, nec aequum est, ut illius nos pudeat coram mundo, quem non puduit no Matib. 10.
strit; imò qui vt nos affereret, acerbam & ignominiosam mortem subire voluit. Sit autem scripturis Marci 8.

firmata fidei nostra confessio, quod magis hostium animos ferias, qui est Deum & verbum eius remunt, nunquam tamen effugient, quin stimulum aliquem conscientie sentiant, qui aliquando silent nolint illos sui sceleris admoneat. Nec alienum est à fidei & charitatis officio, ut & latere hostium improbitas arguitur, & iisdem sclerorum pena denuntiantur. Hoc enim Apostolus propter semel fecisse legimus, & quidem non sine fratre eximio, licet incurabiles manent multo, qui animos suos contra veritatem obfirmauerant. Et horum exemplum fecerit Stephanus, eorum iniquitatem acriter corripuit à quibus condemnabatur. Interim admonet simul locus hic, in cruce nam ad gloriam Christi cælestem respicere debere, quam olim impij videre cogentur, iuxta illud prophetarum debunt in queru pupigerunt. Eadem vero letitiam & consolationem eximiam offert, ut quia vita afflictionum Christi confortes fuerant. Vide Sap. 3. & cap.

A& 2. 3. &
7. &c.

Zach. 12.

Caiaphas ue-
stem scindit.

2. Reg. 5. et 19.
Actorum 14.
Leuit. 21.

Christus obue-
titatis confessio
nem damnatur.
Hypocritarum
mores.

Marc. 12.
Act. 23.

Porrò ad Pontificem reveri, quid ille audita Christi confessione fecerit, videamus. Primum stem scindit, & eo gestu animi dolorem testatur, quem ex blasphemia audita conceperit. Nam enim hic vetus Iudeorum mos, ut auditæ coniuncti in Deum, vestes scinderent, sic & gloria sibi cordi esse significarent, sicut in exemplis Ioram regis Israeliticis & Ezechie, Pauli unius Barnabæ est. vide. Facit tamen hoc præter decorum suum Caiaphas, cum in Leg. Dei puerit, ne summus Sacerdos vestes scindas, ut qui afféctibus minus debuit esse obnoxii. At quia hoc hypocritæ ad zeli sui ostentationem plurimum seruiebat, Dei mandatum facile contemnit. Deinde Christi confessionem blasphemam esse pronuntiat. Quid (inquit) adhuc opus habemus in his? Auditæ blasphemiam. Quàm temere rego ita pronuntiat, qui non videbit, qui non inspectio pius inspectio. Cum enim scriptura promulgum generis humani saluatorem venturum esse, ut dem Dei filium esse doceant, non statim blasphemari erit, qui se & Messiam & Dei filium dixerit, nisi hoc falso dicat. Prius ergo mendacij conuincendus erat Christus, priusquam blasphemus esse pronuntiaretur. At quomodo mendacij illum conuincerent, qui operibus mirifice & Messiam & Dei filium esse quotidie demonstrabat? Et itaque temerarius nimis Caiaphas, & simul sua autoritate collegas suos rotundum Concilium in suam sententiam traxit. Nihil dictis, mox subiicit: Quid vobis videtur? Illi vero omnes contra eum indicarunt, ut ipse mortio.

Vbi primò obseruabis, Christum propter Veritatis confessionem damnatum esse: quod si in ipsius sancti quoque martyribus contigit, quod minus nobis graue videri debet, si idem ipsi quoq. patiem- Simul vero hoc quoq. canes Seruianos arguit atq. confutat, ut qui modo distinximus, non nesci- aiunt, ut Christum verum & patri coeterum atq. conscientiale filium Dei esse credamus. Hoc nimirum ille articulus est, de quo tot tam graves cum Iudeis disputationes suscepit, que ab Iacobu- uangelista describuntur. De hoc in presenti examinatur. Et hunc palam confiteri volui, quoniam caput damnandum esse scire. Quod si vero ut ista sciamus & credamus, ad salutem necessarium, ergo Christus de re nibili & superuacanea cum aduersariis suis contendit, quod ambitio filiorum nimirum temeraria ambitione seipsum in periculum vici & coniecit, neq. præter omnem rationem latus est. Videtis ergo fratres, quorsum per eos tendat satan, qui hodie per exteras gentes insti- rant, & cum se Italiam & alijs regionibus propter Christum cielos esse dicant, impii & blasphemantes opinionibus totum redemptorium nostrum negotium euerunt, & infirmorum conscientias torturant. Vigilate itaq. aduersus impuros Christi hostes & pastores, & qui in magnis frumentis fidei protectores vos esse proficiunt, videte etiam atq. etiam, ne Euangelio labem hanc aperi- tio, ut sub huius falso praetextu in vestris viribus aperi deitatis Christi hostes deliciant, ut per laetitiam fidem Christianam proficiant. Deinde hypocritarum mores obseruentur. Propter pa- pietatis speciem mirificè simile, quasi blasphemias in Deum nullo modo ferre possint. At si prius inspicias, solam Veritatem ipsius blasphemam & intolerabilem videri patet, sed quod falsorum quæstus & honori derogat. Quis enim nescit, quām multa illo seculo traditiones mœsta ejus Dei verbo alienigenae? Vel quis ignorat tunc Sadduceos regnasse, qui ei mortuorum refectiones & animarum immortalitatem, & spiritus tam bonos quam malos negando ipsa fidei & salutis pri- cipia consuelebant? Hos tamen Caiaphas ipsi ferunt, nec quiquam illorum, dum istos audiunt, nonno- mo indicio animi impatientiam testatur. Longè ergo aliud illos sollicitos habuit, quam Dei gaudi-

qui est si Deum & misericordiam
in scientie sentiant, qui dilectio
& charitatis officia, non conser-
vatur. Hoc enim Apollonius per-
curabilis manerent multa qua-
cuita Stephanus, sermone impo-
simul locutus hic, in tractu ac-
cogentur, iusta illud propositio-
nem ex viam affectu proponen-
t. cap.
sione fecerit, videtur. Pro-
blasphemia audita conser-
petes scinderent, sed Dei glori-
alitici & Ezechieles Paulus
Caiaphas, cum in Legi Domini
minus debuit esse obnoxios, de-
Dei mandatum facile contem-
(inquit) adhuc opus habemus
gutus ridebit, qui in misericor-
di saluatorum venturis regis-
si se & Messiam & Deum
dum erat Christus, prouid-
nuenceret, qui opinio misere-
ris itaque temeraria non
in suam sententiam recte,
contra eum indicaretur.

Caiaphas nō
minimum negligenter & supina segnitias. Et si enim Caiaphas hic ab omni religione alienissimus, Dei
gloriam facile neglegat, quia eamen sacerdoti fungitur, sui officij esse intelligit, ut religiose fu-
dum vel aliquae ex parte similest, sed a blasphemis abhorrire fingat. At hodie torus orbis Christianus
conuictus in Deum, in verbum Dei, in scripturas sacras, in fidem carboliticam, in sacra deniq; omnia
aurebus patientissimis audit, & apud reges ferè in delitius sunt, qui in bice cauillandis arguentes
alijs esse reperiuntur. Quid, quid Papam diuinos honores sibi palam vindicantem, et ad pedū ofu-
la reges & Imperatores vocantem, non modo ferunt, verum etiam pro illius auctoritate contra quos-
uis dimicant? Sunt hac mundi mox perituri iudicia, quando gloria Dei cura adeo in omnium ani-
mis extincta est. Et

Relata postrema huic loci pars, quia narratur quid cum Christo iniquis sententijs damnato ge-
flum sit. Et quidem ignominiosissime tractatum fuisse Evangeliste tradidit. Primum enim in eum ex-
ponit, quod animi impotens admodum & in rebabum effisi est iudicium. Deinde faciem illius velant,
ad eō caput obnubunt, quod olim facinoris flebat, quando ad supplicium ducebantur. Inde colaphos
insligant, & ipsum vaticinari del prophetare, id est spiriri propheticō indicare iubent, à quo nā per-
cusus sit. Et in eū finem ministri quoq; baculus vel virgo, quis gloriantur, illam percutiunt. Ita vero
prophetiam rident, cuius summa ex fluctuationē apud populum bucasq; sustinuerat. Notē sunt enim
illæ voces mulorum: Propheta magnus surrexit inter nos. Itē. Hic est Iesus ille propheta a Nazare Luc. 7.
reth Galilæa. Et apud Ioannem qui panibus paucis miraculose exatur atque ferunt, dixerunt: Hic Matth. 21.
est vere propheta ille, qui venturus est in mundum, &c. Ita ergo iudicacione & Christi auctoritate
rident, & vulgi de hoc iudicium damnant. Quin potius suam ipsorum insipientiam & contumaciam
produnt, & suo exemplo docent, quād aptiores sint ad percipiendā solutiū mysteriū homines simili-
ces & plebei, quos nulla humana sapientia persuasio inflat, quād eximij illi & insignes, qui titulus
inianib; surgent, & præcipuum sapientia laudem sibi quis vendicant. Agnoscent vulgū magnum il-
lum prophetam, quem venturus esse Moses promiserat. Eundem vero non agnoscent Pontifices, immo Deut. 18.
scurilliter rident. Quod ipsum hodie etiā fit, & semper implabitur, quod Christus ait, mysteria hæc Matth. 11.
renelari parvulis, sceleri autē sapientes huius seculi. Quoad vero p̄fens negotium, non aliud passus
est Christus Dominus, quam quod se passurum esse clīm per Isaiam prædixerat, hisce verbis: Corpus Isaie 50.
meum prabui percutientibus & genas meas vellicantibus, faciem meam non abscondi à contumelijis
& spatio. Ita vero fieri oportuit, ut nobis consuleretur, qui et facie vel imaginem primā amiseramus,
& corā facie Dei, in qua est satietas & auditorū (ut Psaltes inquit) non poteramus cōsistere. Suo enim Psalm. 16.
merito nos Christus hac ignominia liberat, & ad Dei thronum nobis aditum liberū parat. Vbi nō
Dei amore erga nos singularē agnoscere decet, qui filii suum propter hac ignominia multatari
voluit, & à peccatis abhorrete, ne quādo relapsi à salute excidamus. Debet præterea exemplum hoc
influctio ad patientiā seruire, ne Dei iudicia accusemus, si quando contumeliosius a quād nos traxit
ri contingat. Etenim rix quicquam est, quod caro impatiens ferat, quād contemptū & ignomi-

C A P V T X I I I I .

niam, cum naturali ambitione ad gloriam & honorem tendamus. At qui in Christi exemplis reficiuntur, mox sentient, se non habere quod querentur, cum rex ille gloria tam indigne modis transalpum.

**Vt Deus filii
sui contumelias ultus sit.**

Amos 7.

Prouerb. 29.

**Exod. 20.
Zach. 2.
Matth. 23.**

1. Corinth. 10.

Vt verò consolacioni doctrina quoq; accedat, ne ipsi quoq; improbos boce scurras imitantes, huius oriam pena observari debent, quas de illis Deus sumpsit. Vel etiam ignominiose Christi faciemur igitur sive etiam gratia faciem illis subduxit Deus. Christi item contemptus percutimus: reprobus quoq; fenserunt Romanos, & hodie etiam omnium ludibrio & sannis sunt exposti. Rom. ii. Christo dignitate prophetiam: ergo prophetia et vera verbi doctrina solitatis amorem illam faciat, quam olim Deus per Amos prophetam iphis minatus fuerat. Hac ergo obseruent, qui huius illius mores imitantur. Faciunt hoc qui verbi Euangelici doctrinam irrident, qua populi perirent certissima. Nec enim temere dixit Solomon: Cum deest prophetia, dissipatur populus. Propterea rem vocabulo verbi diuini praedicatio intelligitur, qua in Euangelij doctrina omni illigantur. Eiusdem ordinis sunt, qui Christi vulnera & morte immanni dererandi & exercrandi huius confidunt. Quotque item in annos Christi martyres simili crudelitate graffiantur, & afflictum maiorem afflictionem addunt. Quia enim nec nomines sui absum Deus inultum fert, & libidinum confit Christus, quod in suis credentes designatur, dubium non est, quin eandem cum Iudea peccata huius sint, quicunque vel verbi doctrinam, vel Christi merita, vel in hunc credentes ignominiam trahent. Quare Dei filium Iesum Christum totis animis amplectamur, & in illo vincamus opprimendos & quecumque aduersa incident, quando constat olim cum illo regnato esse, qui crucis & passionis eius conformes fuerint. Ipsa debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

H O M I L I A C X X V .

Et cum esset Petrus in aula inferius, uenit una ex ancillis Pontificis, cumq; uidisset Petrum calefacientem se, incipiens in eum dicit: Ecce cum Nazareno Iesu eras. Ipse uero negauit, dicens: Non noui, neglio quid tu dicas. Et exiuit extra in testibulum, & gallus cantauit. Et ancilla cum rursus uidisset eum, coepit dicere iis, qui ait abbat: Iste est ex iis. Ipse uero rursus negauit. Et rursus paulo post qui astabant, dixerunt Petro: Verè ex iis es, etenim Galilæus es, & locutio tua similis ei. Ipse uero coepit execrari & iurare, Non noui hominem istum, quem dicitis. Tunc ex secundo gallus cantauit, recordatusq; est Petrus uehementer, quæ dixerat ei Iesus: Priusquam gallus cantarit bis, abnegabis te; & animum adiiciens fleuit.

Argumentum
& ius presen-
tis loci.

1. Corinth. 10.

Matth. 16.

Per tri Apostoli lapsum Euangeliæ omnes diligenter describitur, non quod vel iniuste vel iusti sunt, sed tunc maximè (sic ut Paulus doceat) nobis à lapsu caueamus. Deinde ne in aliquo hominem salutis fiduciam collocemus: quod faciunt, qui Petri ecclesia fundamentum constituerunt, nimis Christi verbis absit, quibus ille Petro dixit: Tu es Petrus, & super hanc Petram adiifice ecclesiam, &c. Quorum figuramentum (vt multa alia omittemus) hic validissime confutatur. Ecclesia enim fundamentum stabile & immortum esse oportet. Ac Petrum hinc non modo natalifera, sed ira quoq; plenum fuisse constat, vt de ipsis salutem omnino auctum fuerit, nisi illum Christus ex singulari gratiis restituisset. Fundamentum ergo ecclesie esse nequit, nisi hinc quoque totam cum illo ceduisse, & pro prolapsu steriles dicamus, quod veriusque ab omni ratione est alienissimum. Tertio pentimento testum est Petrus omnibus numeris absolutum, quo tota penitentia ratio nobis traditur. Propter Dei bonitas & misericordia hic eluet, qui tam fidei prolapsum in gratiam recipere dignatus. Quae omnia ut rectius intelligantur, præcipua totius historiæ capita ex ordine inscripta.